Aan de Raad en het College van de gemeente Rijswijk,
via de griffie.

Dames en Heren,
Vorige week kon heel Nederland getuige zijn van een dieptepunt in het functioneren van het, wat we noemen, democratische bestel in
ons land: leugens, bedrog, een quasi slecht geheugen, quasi nieuw leiderschap, het gemak waarmee men een uitstekend functionerend
2e kamerlid *gewoon* probeert op een zijspoor te zetten, hoe de fractievoorzitter van datzelfde gerespecteerde 2e kamerlid probeert,
middels een quasi *omarming met de betiteling* "Onze Pieter"dezelfde "Pieter" politiek dood te knuffelen....en het wanhopig zoeken van
CDA, d66 en CU naar een politieke formule om het eigen gezicht te redden. Deze coalitiegenoten kiezen niet voor een eenduidige
veroordeling....neen, zij geven **slechts aan de handelwijze van de premier niet goed te keuren.**

Gelukkig (b)lijkt de dscussie over deze schandalige vertoning niet gesust. Dagelijks verschijnen er nieuwe artikelen die het *betonrot*
in het democratisch systeem in Nederland blootleggen en/of proberen oplossingsrichtingen aan te reiken. Zo ook het onderstaande
artikel uit de Volkskrant van 9 april 2021. Hierin wordt het op landelijk niveau zichtbaar geworden probleem doorgetrokken naar het
lokale niveau. Ook daar, zo stellen de auteurs, dienen raadsleden lering te trekken uit de zgn. OMTZIGTGATE: de controlerende taak van
de raad en dus van *elk* van de raadsleden is "simpelweg een farce".

Een deze *farce* bestaat niet alleen door (soms) gebrekkig, te late of onjuiste informatie vanuit het bestuur aan de raad. Neen, deze
farce bestaat in overtreffende trap in Rijswijk door het volstrekt blind willen zijn van de raad voor signalen vanuit de burgerij. Uit
zelfbescherming doet uw raad deze (althans door mij gegeven) signalen af met : "we hebben geen behoefte daarop te reageren" of
"we nemen uw schrijven voor kennisgeving aan". Met andere woorden uw raad en elk van de raadsleden kiest er bewust en willens en
wetens voor geen mening te hebben/te willen geven over aantoonbare wijzen van disfunctioneren, zeker waar het de controlerende taak
betreft.
Ik noem slechts twee aan uw raad door mij voorgelegde zaken: mijn Open Brie van 27 september 2019 (met 17 punten) en mijn Open Brief
van 4 oktober 2020 mede namens 47 stemgerechtigde mede-Rijswijkers.

De angst dat uw twijfelachtig functioneren tenminste op het terrein van uw controlerende taak, publiek wordt, blijkt uit het niet willen
aanvaarden van mijn uitnodiging aan uw raad (al dan niet vergezeld door uw vorige en/of huidige voorzitter) om een open en publieke
discussie met mij te willen voeren in he blad "Groot Rijswijk" over de punten die vermeld worden in mijn genoemde twee Open Brieven
incl. de daarmee verbonden schriftelijke stukken, vergaderverslagen en ingesproken teksten die daarmee verbonden zijn.

Vandaag, 9 april 2021, heb ik nog steeds niet de schriftelijke bevestiging ontvangen van uw, zonder welke argumentatie dan ook genomen

besluit van 16 maart j.l., om mijn uitnodiging voor bedoelde open en publieke discussie voor kennisgeving aan te nemen. Terzijde vermeld
ik hier toch maar, dat deze door mij tegemoet geziene schriftelijke bevestiging van uw kant nu waarschijnlijk zeer snel gaat komen. Duidelijk
is in elk geval dat ook op dit punt in uw controlerende taak tekortschiet.

Uit het hieronder meegezonden artikel uit de Volkskrant blijkt in elk geval de noodzaak om ook op lokaal niveau een discussie op te starten
over de "macht en tegenmacht in een democratisch systeem in de relatie bestuur/politiek enerzijds en inwoners ook in Rijswijk anderzijds".
Uw bereidheid daartoe en mogelijk ook uw eerste gedachten daarover zie ik met belangstelling tegemoet.

Vriendelijke groeten,
Cees van Overbeek

BCC: mede-Rijswijkers
heer Omtzigt

28
'Genocide kan plaatsvinden op een mooie plek'

28
Gommers zit ernaast met populistische oproep om vaccins vrij te geven

29
In tijden van corona vormen newagers wel degelijk een gevaar

TEGENMACHT

Laat Omtzigtgate ook wijze les zijn voor raadsleden

Debat over de avondklokrellen in de gemeenteraad van Urk. Foto ANP

Nog bijkomend van de bizarre vertoning in de Tweede Kamer vorige week, beseften we dat de reden van het debat over 'positie Omtzigt, functie elders' niet alleen betrekking heeft op de Tweede Kamer, maar op de positie van álle volksvertegenwoordigers in onze schijnbaar goed functionerende democratie. Volksvertegenwoordigers, zowel in gemeenteraden, Provinciale Staten als Tweede Kamer, hebben als belangrijkste taken het bepalen van de kaders voor beleid (medewetgeving) én het uitoefenen van controle op de uitvoering van dat beleid door wethouders, gedeputeerden en ministers.

Vorige week bleek wat wij, door onze eigen lange ervaring als volksvertegenwoordiger, al lang wisten: die controlerende taak is in de praktijk een farce. De balans tussen de (uitvoerende) macht en de (controlerende) tegenmacht is zoek. Deze onbalans staat het noodzakelijke vertrouwen tussen macht en tegenmacht in de weg. Vertrouwen dat nodig is om een gemeente, provincie of land naar behoren democratisch te kunnen besturen.

Pieter Omtzigt heeft volkomen duidelijk gemaakt dat hij jarenlang werd tegengewerkt door ministers om zijn controlerende taak als Kamerlid te kunnen uitvoeren, met name door het gebrek aan informatie. Illustratief zijn de rapporten waarvan grote passages waren weggelakt. Het gebrek aan informatie, en vooral het opzettelijk achterhouden van informatie en het geven van ingekleurde informatie, is een van de belangrijkste redenen waarom een volksvertegenwoordiger het bestuur niet kan controleren.

Maar niet alleen dat. De Nederlandse volksvertegenwoordiger, op alle niveaus, heeft te weinig instrumenten om de controlerende taak naar behoren te kunnen uitvoeren. Je loopt mijlenver achter bij een professioneel college van burgemeesters en wethouders, Gedeputeerde Staten of ministers en staatssecretarissen. Wat te denken van een wethouder met ambtelijke ondersteuning, tegenover een gemeenteraad met een griffie die alleen procedurele ondersteuning geeft. Of een Kamerlid dat een enkele medewerker achter zich heeft zitten in de Kamerbankjes, tegenover een minister die vijf ambtenaren meeneemt, terwijl er nog eens twintig meekijken op het ministerie.

Een totale onbalans tussen macht en tegenmacht. Een ongelijk speelveld dat door diezelfde volksvertegenwoordigers in stand wordt gehouden omdat zij, als hoogste orgaan, zelf gaan over hun ondersteuning. Wij hebben ervaren dat voorstellen om de ongelijkheid tussen macht en tegenmacht minder groot te maken, bijvoorbeeld door een betere ondersteuning te regelen voor gemeenteraadsleden, door de raad zelf werden weggestemd. Immers, zuinigheid siert je als volksvertegenwoordiger, geld uitgeven aan jezelf is not done. Maar met die opvatting neem je je taak als controleur van de uitvoerende macht niet serieus.

> want op dit moment is hun controlerende taak simpelweg een farce

Paul Klaver is gemeenteraadslid van Roosendaal.

Henk Leenders was gemeenteraadslid in Breda, Statenlid in Brabant en Tweede Kamerlid.

Dat brengt ons tot de volgende vragen voor de gemeenteraad. Hoe voer ik als raadslid mijn controlerende taak goed uit? Wat heb ik daarvoor nodig, als volksvertegenwoordiger? Het begint bij het zelfbeeld van het raadslid.

> **Geld uitgeven aan jezelf is onder raadsleden not done, maar dan neem je je taak niet serieus**

Dat vraagt kritische zelfreflectie en een antwoord op de vraag: voer ik mijn controlerende taak naar behoren uit? Plaats ik voldoende tegenmacht tegenover de uitvoerende macht? Is er werkelijk sprake van een deugdelijk toezicht op de uitvoerende macht? Heb ik, met wat ik doe, een verhaal naar de burger? Een zelfkritisch gemeenteraadslid zal zich realiseren dat op al deze terreinen nog veel te verbeteren valt.

Een tweede belangrijke vraag is: krijg ik voldoende informatie van het bestuur om mijn controlerende taak goed te kunnen uitvoeren. Wordt er informatie achtergehouden, gekleurd, weggelakt? En ben ik in staat bestuurders daarop aan te spreken en geen genoegen te nemen met een informatieachterstand?

Ook hier valt ons inziens het nodige te verbeteren. Een derde, en zeer belangrijke vraag: heb ik voldoende (personele) ondersteuning om mijn werk goed te kunnen doen? Heb ik voldoende deskundigheid en zeggingskracht om de tegenmacht vorm en inhoud te kunnen geven?

En als het antwoord ontkennend is, durf ik dan meer ondersteuning te organiseren en mij daarover te verantwoorden aan de burger, vanuit het belang van mijn serieuze taak voor het algemeen belang? Of ga ik mee in de negatieve beeldvorming dat politici zakkenvullers zijn die (te) veel geld aan zichzelf besteden?

Het beladen debat in de Tweede Kamer over de gelekte memo heeft als voordeel dat de positie van de Nederlandse volksvertegenwoordiger, als (mede)wetgever en controleur, actueler is dan ooit. Als volksvertegenwoordigers bereid en in staat zijn deze vertoning ook op zichzelf te betrekken en niet alleen te beschouwen als een Haags onderonsje, kunnen ze deze gebruiken om hun positie te verbeteren. Waardoor ze ook de opdracht van hun kiezers naar behoren kunnen uitvoeren.

Zo'n verbetering past bij diverse bestaande initiatieven tot bestuurlijke vernieuwing en pogingen om de betrokkenheid van burgers te vergroten. Maar al die initiatieven zijn zinloos als volksvertegenwoordigers hun essentiële taken niet naar behoren kunnen vervullen. Maart volgend jaar worden de nieuwe volksvertegenwoordigers gekozen in de gemeenteraden. Wij dagen aspirant-raadsleden uit zich het belang van hun taak te realiseren en de handschoen op te pakken.